

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดตะคริวในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง

พานทิพย์ แสงประเสริฐ และคณะ *

*The associated factors to the cramps in
hypertensive patients*

Pantip Sangprasert et al.

บทคัดย่อ: การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความชุกของการเกิดตะคริวและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดตะคริว กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงที่มารับบริการที่คลินิก ความดันโลหิตสูง ตึกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลศิริราชจำนวน 514 คน หลังจากที่ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงและวัดระดับความดันโลหิตแล้ว กลุ่มตัวอย่างจะได้ตอบแบบสอบถาม จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบการเกิดตะคริวมากถึงร้อยละ 25.1 พบในเพศหญิง (ร้อยละ 69) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 31) อายุเฉลี่ยที่เป็น 59 ปี ช่วงเวลาการเกิดตะคริวมากที่สุดคือเวลากลางคืน (ร้อยละ 90.7) และส่วนใหญ่จะเป็นนาน 1-3 นาที (ร้อยละ 58.2) ตำแหน่งน่องพบมากที่สุด (ร้อยละ 79.1) รองลงมาเป็นเท้า (ร้อยละ 19) ความถี่ของการเกิดตะคริว ตั้งแต่เดือนละสามครั้งและน้อยกว่า (ร้อยละ 87.6) ส่วนน้อยพบเป็นมากกว่าหรือเป็นเกือบทุกวัน (ร้อยละ 12.4) กลุ่มตัวอย่างมีความทุกข์ทรมานเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 58.2) แต่กลุ่มที่ทุกข์ทรมานมาก คือรบกวนชีวิตประจำวัน หรือ การนอนหลับ (ร้อยละ 38) และส่วนมากไม่ได้ดูแลรักษาโดยยา จากการทดสอบความแตกต่าง พบว่า ปัจจัยด้านเพศ อายุ ดัชนีมวลกาย ระยะเวลาการ เป็นโรคความดันโลหิตสูง ระดับ ความดันโลหิตขณะหัวใจคลายตัว ทำให้ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงเกิดตะคริวและไม่เกิดตะคริว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ระดับความดันโลหิตขณะหัวใจบีบตัว (เฉลี่ยมากที่สุด 135.6 ± 14.1 มิลลิเมตรปรอท) และการออกกำลังกายมี ประสิทธิภาพ (มากกว่าสามครั้ง/สัปดาห์นานครั้งละ 30 นาที) ทำให้ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงเกิดตะคริว และไม่เกิดตะคริวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรจะศึกษา ปัจจัยอื่นๆ ที่อาจเกี่ยวข้องกับการเกิดตะคริว นอกเหนือจากที่ ศึกษา มา และควรมีการศึกษาวิธีการดูแลป้องกันเมื่อ เกิดเป็นตะคริวขึ้นในคนไข้ที่เป็นโรคความดัน โลหิตสูงด้วย

คำสำคัญ: ตะคริว/ ความดันโลหิตสูง

Abstract: This study was a survey research which the objectives were the prevalence of cramps and the associated factors to the cramps. The sample were 514 hypertensive patients of outpatients in the hypertension clinic at Siriraj Hospital. The measurement of weigh, height and blood pressure were the first contact, research instruments were questionnaires and data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, chi-square and t-test. The finding were as follows: The prevalence of cramps were 25.1%. The cramps were found 69% in female and 31% in male, average of age was 59 years old.

* รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ พีระ บุรณะกิจเจริญ นายสุรัชย์ สราวิช ตำแหน่งพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ สาขาวิชาความดันโลหิตสูงภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล